

Kazimierz FUNK (1884–1967)

Urodził się w Warszawie, gdzie ukończył szkołę średnią. W 1900 roku wyjechał do Szwajcarii – w Genewie studiował biologię, natomiast w Bernie – chemię. To właśnie na Uniwersytecie Berneńskim, pracując pod kierunkiem polskiego chemika prof. Stanisława Kostaneckiego, prowadził badania dotyczące syntezy estrogenu (hormonu płciowego), których wyniki przedstawił w pracy doktorskiej (1904 r.).

W latach 1904-1906 pracował w Instytucie Pasteura w Paryżu, po czym przeniósł się do Katedry Chemii Organicznej Uniwersytetu w Berlinie (1906-1910), aby współpracować z wybitnym biochemikiem prof. E. Fischerem - laureatem Nagrody Nobla z dziedziny chemii z 1902 roku. W latach 1910-1913 pracował w *Lister Institute* w Londynie (tam w 1911 roku wyodrębnił witaminę B1 z otrębów ryżowych) oraz w *Research Institute of the Cancer Hospital* (1913-1915). W czasie trwania I wojny światowej wyemigrował do Nowego Jorku (w 1920 roku otrzymał obywatelstwo USA), gdzie prowadził badania nad wykorzystaniem witamin do celów leczniczych. W 1923 roku otrzymał grant z Fundacji Rockefellera, wrócił do Polski i rozpoczął pracę jako kierownik Oddziału Biochemii w Państwowym Zakładzie Higieny w Warszawie. Wówczas tematem jego zainteresowań stały się hormony insulinowe oraz witaminy. W 1928 roku ponownie wyjechał za granicę, tym razem do Francji. W *Instytucie Casa Biochemica* w Paryżu pracował do początku II wojny światowej. W roku 1940 wrócił do USA, gdzie pozostał do końca życia. Współpracował tam z kilkoma firmami farmaceutycznymi, w których wykorzystywano jego odkrycia naukowe i doświadczenia. Początkowo zatrudnił się w *US Vitamin Corporation* w Nowym Jorku (kontrakt od 1936 roku), a od 1947 roku był dyrektorem założonej specjalnie dla niego „*The Funk Foundation for Medical Research*”.

Kazimierz Funk całe życie podporządkował żmudnej pracy naukowo-badawczej związanej z biochemią. Po tym jak w 1911 roku wyizolował witaminę B (właściwie była ta mieszanina witamin z grupy B, o czym pierwotnie nie wiedział) udowodnił, że jest ona odpowiedzialna za funkcjonowanie różnych procesów fizjologicznych, niezbędnych do normalnego życia i rozwoju ludzi oraz zwierząt. Odkrycie to stało się bodźcem do dalszych poszukiwań czynników przeciwko różnym schorzeniom związanym z niedoborami w pożywieniu i ściśle wiązało się z rozwojem nauki w tym zakresie. W ówczesnym świecie nauk fizjologicznych, szczególnie medycyny i weterynarii, były to odkrycia o znaczeniu fundamentalnym, modyfikujące stosowane metody terapeutyczne. W 1912 roku po raz pierwszy użył sformułowania „witamina” (łac. *vita* – życie, *amine* – związki zawierające azot) i odtąd nazwa ta przyjęła się na całym świecie, obejmując wszystkie dotychczas odkryte witaminy. Swoimi badaniami zrewolucjonizował wiele gałęzi medycyny, m. in. onkologię (poszukiwał przyczyn gwałtownego rozrostu tkanki nowotworowej), diabetologię (prowadził badania nad wyodrębnieniem insuliny - hormonu odpowiadającego za metabolizm węglowodanów), czy witaminologię, za której twórcę jest powszechnie uznawany.

Wyniki swoich prac przedstawił w kilkuset publikacjach w wielu czasopismach naukowych (najczęściej zagranicznych) oraz w kilku wydanych książkach, m. in. „*Die Vitamine*”, w której przedstawił zbiorcze informacje dotyczące składu chemicznego i farmakologii witamin, zapotrzebowania na nie u różnych organizmów, zawartości poszczególnych witamin w pokarmach oraz schorzeń spowodowanych ich brakiem (awitaminozy).

Kazimierz Funk zmarł w Nowym Jorku w wieku 83 lat.

Źródło: http://bialoczerwona.pl/start/index.php?option=com_content&view=article&id=33&Itemid=34 oraz http://www.miesiecznikchemik.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=2640:funk-kazimierz-&catid=108:kalendarium-chemikow-polskich-i-europejskich&Itemid=168.